ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ
10. Sınıf
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

CEVAP ANAHTARI

DKAB.10.1.1. İslam'da bilginin yerini ve kaynaklarını çözümleyebilme

DKAB.10.1.1. İslam'da bilginin yerini ve kaynaklarını çözümleyebilme

a) İslam düşüncesinde bilginin yerini ve kaynaklarını inceler.
b) İslam düşüncesinde bilginin yeri ve kaynakları arasındaki ilişkiyi belirler.

DKAB.10.1.1

DOĞRU BİLGİYE NASIL ULAŞIRIZ?

Öğretmen, akıllı tahtaya sosyal medyada kısa sürede binlerce kişi tarafından paylaşılan güncel bir videoyu yansıtır:

GÜNDEM

Yapay zekâ ile hazırlanan bir videoda,

"Aklın bittiği yerde din başlar."

"İnsan, duyu organlarıyla algılayamadığı şeylere sorgulamadan inanmalıdır."

Dinî konularda aklın yeri yoktur."

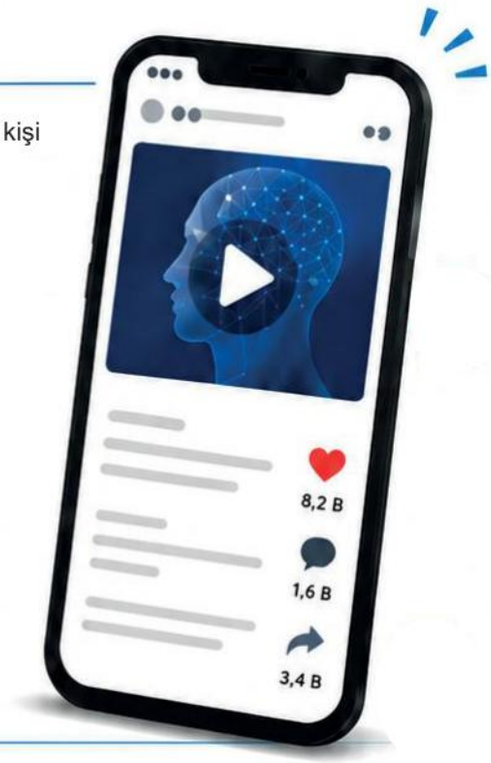

Videoda din, akıl ve duyular arasındaki ilişki hakkında çeşitli iddialar yer almaktadır. Video kısa sürede geniş kitlelere ulaşır. Bazı kullanıcılar bu iddiaların güvenilir dinî kaynaklardan araştırılması ve doğrulanması gerektiğini savunur. Bunun üzerine öğretmen sınıfa şu soruyu yöneltir: "Bir bilginin doğru ve güvenilir olduğuna nasıl karar verebiliriz?" Öğrenciler, doğru bilgiye ulaşmada hangi kaynaklardan yararlanılması gerektiğini tartışmaya başlar.

1. **Haberdeki tartışmadan hareketle, bir bilginin doğruluğunu belirlemede duyuların, aklın ve güvenilir haberin işlevini değerlendirerek aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

a. Bir öğrencinin videoyu görmesi ve videoda söylenenleri işitmesi, ileri sürülen iddiaları doğru kabul etmesi için yeterli midir? Salim duyuların bilgi edinmedeki işlevini ve sınırlarını dikkate alarak açıklayınız.

Yeterli değildir. Görme ve işitme duyuları videodaki bilgilerin insana ulaşmasını sağlar ancak bu bilgilerin doğru olduğunu tek başına kanıtlamaz. Dijital içerikler yanlış, eksik veya yönlendirici olabileceği için duyularla edinilen bilgiler akılla değerlendirilmeli ve güvenilir kaynaklardan doğrulanmalıdır.

b. Öğrencilerin "Bu iddia kendi içinde tutarlı mı ve güvenilir bir kaynağa dayanıyor mu?" diyerek paylaşımı sorgulamaları, doğru bilgiye ulaşmada hangi bilgi kaynaklarından yararlandıklarını göstermektedir? Açıklayınız.

İddianın kendi içinde tutarlı olup olmadığını sorgulamaları selim aklı kullandıklarını, güvenilir bir kaynağa dayanıp dayanmadığını araştırmaları ise sadık habere başvurduklarını göstermektedir. Öğrenciler böylece duyularıyla ulaştıkları içeriği akılla değerlendirmekte ve güvenilir kaynaklardan doğrulamaya çalışmaktadır.

c. Videoda din hakkında ileri sürülen iddiaların doğruluğunu belirlemek için yalnızca kişisel düşünceye ve akıl yürütmeye dayanmak neden yeterli değildir? Başvurulması gereken temel kaynakları açıklayınız.

Akıl, dinî iddiaları sorgulama ve değerlendirmede önemlidir ancak insanın kendi başına bilemeyeceği Allah, ahiret ve ibadetler gibi konularda sınırlı kalır. Bu nedenle dinî bilgilerin doğruluğunu belirlerken doğru haberin temel kaynakları olan Kur'an-ı Kerim'e ve Hz. Muhammed'in (sav) güvenilir açıklamalarına başvurulmalıdır.

2. Öğrenciler, öğretmenin yönelttiği "İslam'a göre bir bilginin doğru ve güvenilir olduğuna nasıl karar verebiliriz?" sorusuna Kur'an-ı Kerim'den cevap bulabilmek için doğru bilgiye ulaşmayla ilgili ayetleri incelemeye karar verdiler.

a. Aşağıdaki ayetleri inceleyiniz. Her ayetin doğru bilgiye ulaşmada vurguladığı bilgi kaynağını ve doğru bilgiye ulaşmadaki katkısını tabloya yazınız.

"Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp (akıl) bunların hepsi ondan sorumludur." (İsra suresi, 36. ayet)

"Ey iman edenler! Eğer size bir fasık bir haber getirirse onun doğruluğunu araştırın..." (Hucurat suresi, 6. ayet)

"Onlar ayakta dururken, otururken ve yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar; göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünürler: 'Rabbimiz! Sen bunu boş yere yaratmadın..." (Al-i İmran suresi, 191. ayet)

Ayet	Vurgulanan Bilgi Kaynağı	Ayetin Verdiği Mesaj
İsra suresi 36. ayet	Salim duyular ve selim akıl	Bilgi edinirken duyular ve akıl bilinçli kullanılmalı, doğruluğu bilinmeyen bilgilerin peşinden gidilmemelidir.
Hucurat suresi 6. ayet	Sadık haber / Güvenilir bilgi	Bir haberin doğruluğu araştırılmalı, doğrulanmadan kabul edilmemelidir.
Al-i İmran suresi 191. ayet	Selim akıl (tefekkür)	İnsan, evrendeki düzen üzerinde düşünerek doğru bilgi ve hikmete ulaşmalıdır.

b. İncelediğiniz ayetlerden hareketle İslam'ın doğru bilgi edinmeye, araştırmaya ve düşünmeye verdiği önem hakkında hangi sonuca ulaşabilirsiniz?

İslam, insanın kesin bilgiye dayanmasını, kendisine ulaşan haberleri araştırmasını ve yaratılan varlıklar üzerinde düşünmesini ister. Bu durum, doğru ve güvenilir bilgiye ulaşmanın İslam'da önemli bir yere sahip olduğunu gösterir.

c. Haberde dinle ilgili paylaşılan bilgilerin doğruluğunu araştırmak isteyen bir öğrenci, ayetlerde verilen mesajlardan hareketle hangi adımları izlemelidir? Açıklayınız.

Bir öğrenci önce karşılaştığı bilgiyi dikkatle incelemeli, ardından aklını kullanarak değerlendirmeli ve güvenilir dinî kaynaklardan doğruluğunu araştırmalıdır. Bilgiyi doğrulamadan doğru kabul etmemelidir.

3. Öğrenciler, bir bilgiyi değerlendirirken konuya uygun bilgi kaynaklarının kullanılmamasının yanlış veya eksik sonuçlara yol açabileceğini fark ettiler.

Aşağıdaki durumları inceleyiniz. Her durumda gerektiği hâlde kullanılmayan bilgi kaynağını belirleyiniz ve bu eksikliğin doğru bilgiye ulaşmayı nasıl etkileyebileceğini açıklayınız.

Durum	Eksik Bilgi Kaynakları	Sonucu Nasıl Etkiler?
Bir kişi, sosyal medyada anlatılan bir olayın görüntülerini ve olayla ilgili somut verileri incelemeden yalnızca paylaşımın başlığına göre karar veriyor.	Salim duyular	Olayı yeterince gözlemlemediği için eksik veya yanıltıcı bir sonuca ulaşabilir.
Bir kişi, dinî bir konuda yalnızca kendi düşüncesine göre karar veriyor; Kur'an-ı Kerim'e ve Hz. Muhammed'in (sav) açıklamalarına başvurmuyor.	Sadık haber	Dinî konuda vahye dayanmayan eksik veya hatalı bir değerlendirme yapılabilir.
Bir kişi, güvenilir kaynaklardan ulaştığı ayet ve hadisleri okuyor ancak bu bilgilerin anlamı, bağlamı ve birbiriyle ilişkisi üzerinde düşünmeden sonuca varıyor.	Selim akıl	Bilgileri doğru anlamlandıramayabilir ve kaynaklar güvenilir olsa bile onlardan hatalı bir çıkarım yapabilir.
Bir kişi, sosyal medyada din hakkında yapılan bir yorumu hangi kaynağa dayandığını araştırmadan ve içeriğinin tutarlılığını sorgulamadan doğru kabul ediyor.	Sadık haber ve selim akıl	Kaynağı doğrulanmamış ve akıl süzgecinden geçirilmemiş bir bilgiyi doğru kabul ederek yanlış sonuca ulaşabilir.

4. Haberdeki ifadeleri, ayetlerin mesajlarını ve bilgi kaynaklarının işlevlerini inceleyen öğrenciler sosyal medyada karşılaşılan dinî bilgilerin nasıl değerlendirilmesi gerektiğine ilişkin farklı görüşler ileri sürdüler.

Aşağıdaki görüşleri inceleyiniz. Dinî bir bilginin doğruluğunu değerlendirirken konuya uygun bilgi kaynaklarının birlikte ve doğru biçimde kullanılması gerektiğini dikkate alarak en uygun görüşü işaretleyiniz. Seçiminizi ayetlerin mesajlarıyla ilişkilendirerek gerekçelendiriniz.

Ali: Bir dinî bilgi, alanında tanınmış bir kişi tarafından paylaşılmışsa doğru kabul edebilirim. Bu nedenle ayrıca araştırma yapmaya gerek duymam.

Zeynep: Bir dinî bilgiyi doğru kabul etmeden önce güvenilir kaynaklardan araştırır, aklımla değerlendirir ve ulaştığım bilgileri birlikte ele alırım.

Mert: Bir dinî bilgiyi önce kendi aklımla değerlendiririm. Bana mantıklı geliyorsa doğru olduğuna karar veririm, başka kaynaklara bakmam gerekmez.

Elif: Bir dinî bilginin Kur'an-ı Kerim'e veya güvenilir hadis kaynaklarına dayandırılması benim için yeterlidir. Bu nedenle bilginin anlamı ve bağlamı üzerinde ayrıca düşünmeme gerek yoktur.

☐ Ali ☑ Zeynep ☐ Mert ☐ Elif

Gerekçe:

Zeynep, doğru bilgiye ulaşırken güvenilir kaynaklardan araştırma yapmakta, aklını kullanarak değerlendirmekte ve ulaştığı bilgileri birlikte ele almaktadır. İslam'ın bilgi anlayışına göre doğru bilgiye ulaşmada salim duyular, selim akıl ve sadık haber birbirini tamamlayan bilgi kaynaklarıdır. Bu nedenle Zeynep'in yaklaşımı diğer görüşlere göre daha uygundur.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

10. Sınıf

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

CEVAP ANAHTARI

DKAB.10.1.2. Allah-âlem ilişkisini müşahede edebilme

DKAB.10.1.2. Allah-âlem ilişkisini müşahede edebilme

a) Allah-âlem ilişkisiyle ilgili merak ettiklerini belirler.
b) Allah-âlem ilişkisiyle ilgili merak ettiklerine dair sorular sorar.
c) Allah-âlem ilişkisiyle ilgili kavramları inceler.
ç) Allah-âlem ilişkisi hakkında inceleme sonuçlarından hareketle çıkarım yapar.

DKAB.10.1.2

FOTOĞRAF SERGİSİ

DOĞADAKİ DÜZEN

Elif'in okulunda, öğrencilerin çektiği doğa fotoğraflarından oluşan "Doğadaki Düzen" temalı bir sergi açılır. Sergide kar tanesi, örümcek ağı, bal peteği, yıldızlı gökyüzü, yaprak damarları ve çiçeklere ait fotoğraflar yer alır. Sergiyi gezen Elif, farklı varlıkları yansıtan bu fotoğrafların ortak bir özelliği bulunduğunu fark eder: Her biri, doğadaki varlıkların belirli bir ölçü, düzen ve uyum içinde oluştuğunu göstermektedir. Fotoğrafları inceledikçe bu düzenin yalnızca güzel bir görüntü sunmadığını, aynı zamanda insanı doğa ve yaratılış üzerinde düşünmeye yönelttiğini anlar.

Görsel Sanatlar öğretmeni öğrencilere şöyle seslenir: Kur'an-ı Kerim'de Allah, insanı göklerin ve yerin yaratılışı üzerinde düşünmeye davet eder. Siz de bu fotoğraflara yalnızca güzel oldukları için değil, size ne düşündürdükleri açısından bakmaya çalışın. Bazen doğadaki küçük bir ayrıntı, insanın Allah'ın yarattığı âlem hakkında derin düşünmesine vesile olabilir.

Bu sözler Elif'in dikkatini çeker. Doğadaki düzen ile Allah'ın yaratması arasında nasıl bir ilişki bulunduğunu, Allah'ın âlemle ilişkisinin yalnızca yaratmakla mı sınırlı olduğunu ve İslam'ın temel kaynaklarında bu konuda hangi açıklamaların yer aldığını merak etmeye başlar.

1. Elif, öğretmeninin sözlerinden sonra sergideki fotoğrafları yeniden inceledi. Her fotoğrafın Allah'ın yarattığı âlem hakkında farklı mesajlar verdiğini düşündü ve bunların kendisinde oluşturduğu düşünceleri not etmek istedi.

Aşağıdaki fotoğrafları inceleyiniz. Her fotoğrafta dikkatinizi çeken özelliği ve bu fotoğrafın Allah ile âlem arasındaki ilişki hakkında sizde oluşturduğu düşünceyi yazınız.

1 YILDIZLI GÖKYÜZÜ

Dikkatimi Çeken Özellik
Yıldızların belirli bir düzen içinde bulunması

Bana Düşündürdüğü
Evrendeki düzen ve uyum, Allah'ın kudretini ve âlemi düzen içinde yönetmesini düşündürmektedir.

2 KAR TANESİ

Dikkatimi Çeken Özellik
Simetrik ve kusursuz yapısı

Bana Düşündürdüğü
Allah her varlığı ölçü ve hikmetle yaratmıştır.

3 BAL PETEĞİ

Dikkatimi Çeken Özellik

Düzenli altıgen yapısı

Bana Düşündürdüğü

Altıgen gözlerin düzenli biçimde yan yana gelmesi, Allah'ın yaratmasındaki ölçü ve uyumu düşündürmektedir.

4 YAPRAK DAMARLARI

Dikkatimi Çeken Özellik

İnce ve düzenli damar ağı

Bana Düşündürdüğü

Damarların yaprağın her bölümüne ulaşacak biçimde yayılması, Allah'ın yaratmasındaki düzenin belirli bir amaca hizmet ettiğini düşündürmektedir.

DEĞERLENDİRİNİZ

a. İncelediğiniz fotoğrafların ortak özelliği nedir? Açıklayınız.

Fotoğraflarda düzen, ölçü, denge ve uyum bulunmaktadır.

DEĞERLENDİRİNİZ

b. Bu ortak özellik Allah ile âlem arasındaki ilişki hakkında size ne düşündürmektedir? Açıklayınız.

Doğadaki ölçü, düzen ve uyum; âlemin Allah tarafından yaratıldığını ve belirli bir düzen içinde varlığını sürdürdüğünü düşündürmektedir.

2. Elif, araştırmasına başladığında Allah-âlem ilişkisiyle ilgili birçok kavramla karşılaştı. Bu kavramların konuyu anlamasına yardımcı olacağını düşündü. Dikkatini çeken kavramlardan hareketle cevaplarını arayacağı soruları oluşturmaya başladı.

Aşağıdaki kelimeler arasından Allah-âlem ilişkisini açıklamada öncelikli olduğunu düşündüğünüz üç kavramı seçiniz.

Yaratılış	○	Düzen	✓	Kudret	○	Hikmet	○	Âlem	✓
İnsan	✓	Tefekkür	○	Delil	○	Rab	○	Canlılar	○

Seçtiğiniz her bir kavram ile ilgili birer araştırma sorusu yazınız.

a. Allah ile âlem arasında nasıl bir ilişki vardır?
b. Doğadaki düzen bize Allah hakkında ne anlatır?
c. İnsan, Allah'ın yarattığı varlıklara karşı nasıl bir sorumluluk taşır?

3. Elif, belirlediği kavramlarla ilgili sorularına cevap bulmak için Kur'an-ı Kerim'de yer alan bazı ayetleri incelemeye başladı.

a. Aşağıdaki bilgi kartlarını inceleyiniz. Her bilgi kartının Allah-âlem ilişkisi hakkında size kazandırdığı temel bilgiyi tabloya yazınız.

Bilgi Kartı 1	Bilgi Kartı 2	Bilgi Kartı 3	Bilgi Kartı 4	Bilgi Kartı 5
"Hamd, alemlerin Rabbi Allah'a mahsustur." (Fatiha suresi, 2. ayet)	"Ey insanlar! Siz Allah'a muhtaçsınız. Allah ise her bakımdan sınırsız zengin olandır, övülmeye hakkıyla lâyık olandır." (Fatır suresi, 15. ayet)	"Onlar, Allah'ın başlangıçta yaratmayı nasıl yaptığını, sonra onu nasıl tekrarladığını görmüyorlar mı? Şüphesiz bu, Allah'a göre kolaydır." (Ankebut suresi, 19. ayet)	"Yeryüzünde hiçbir canlı yoktur ki rızkı Allah'a ait olmasın..." (Hud suresi, 6. ayet)	… O, sizi yeryüzünden (topraktan) yarattı ve sizi oranın imarında görevli (ve buna donanımlı) kıldı. (Hud suresi 61. ayet)

Bilgi Kartı	Allah-Âlem İlişkisine Dair Ulaştığım Çıkarım
1	Allah bütün âlemlerin Rabbidir, âlem O'nun yaratması ve yönetimi altındadır. Bütün övgüler O'na aittir.
2	İnsan varlığını sürdürmek için Allah'a muhtaçtır. Allah ise hiçbir varlığa muhtaç değildir.
3	Allah, varlıkları ilk defa yarattığı gibi onları yeniden yaratmaya da güç yetirir.
4	Allah, yeryüzündeki bütün canlıların rızkını verir ve onların ihtiyaçlarını gözetir.
5	Allah, insanı yeryüzünden yaratmış ve ona yeryüzünü imar etme sorumluluğu vermiştir.

b. Bilgi kartlarını birlikte değerlendirdiğinizde, Allah'ın âlemle ilişkisinin yalnızca yaratmakla sınırlı olmadığı konusunda hangi sonuca ulaşırsınız? Açıklayınız.

Allah, âlemi yaratmakla kalmamış; onu düzen içinde yönetmekte ve canlıların rızkını sağlamaktadır.
İnsana da yeryüzünü imar etme sorumluluğu vermiştir.

4. Elif, bilgi kartlarını inceledikten sonra bu bilgilerin Allah, âlem ve insanla ilgili farklı yönleri açıkladığını gördü. Aralarındaki ilişkiyi daha iyi görebilmek için bilgileri gruplandırmaya karar verdi.

Fotoğraflardan ve bilgi kartlarından ulaştığınız bilgileri aşağıdaki başlıklara göre sınıflandırınız.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

10. Sınıf

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

CEVAP ANAHTARI

DKAB.10.1.3. İsra suresinin 36 ve Mülk suresinin 23. ayetlerinin mesajlarını anlamak için Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme

DKAB.10.1.3. İsra suresinin 36 ve Mülk suresinin 23. ayetlerinin mesajlarını anlamak için Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme

a) Ayetlerin meallerini bulur.
b) Ayetlerde geçen konu ve kavramları belirler.
c) Ayetleri içeriklerine göre sınıflandırır.
ç) Ayetlerin içerdiği mesajlarla ilgili çıkarım yapar.
d) Ayetlerde verilen mesajlarla ilgili çıkarımlarını kendi cümleleriyle ifade eder.

DKAB.10.1.3

Bilişim etkinlikleri kapsamında okulun konferans salonunda "Yapay Zekâ Çağında Siber Güvenlik ve Dijital Etik" başlıklı bir seminer düzenlenir. Seminere konuşmacı olarak katılan siber güvenlik uzmanı; öğrencilere yapay zekâ teknolojisiyle üretilmiş, gerçeğinden ayırt edilmesi oldukça güç bir "deepfake" (sahte ses ve görüntü) videosu izletir. Videoda tanınmış bir bilim insanı, gerçekte hiç söylemediği yanıltıcı ve aldatıcı ifadeleri kullanıyormuş gibi gösterilmektedir. Videoyu gerçek zanneden bazı öğrenciler şaşırırken bazıları görüntünün doğruluğundan kuşkulanır. Uzman, videonun yapay zekâ kullanılarak oluşturulduğunu açıkladığında salonda kısa bir konuşma başlar. Öğrenciler; günlük hayatta karşılarına çıkan görüntülerin, ses kayıtlarının ve paylaşımların her zaman gerçeği yansıtmayabileceği üzerine farklı görüşler dile getirirler. Bunun üzerine uzman, öğrencilere "Teknoloji, gerçeğinden ayırt edilmesi güç görüntü ve sesler üretebiliyorsa karşılaştığımız her bilgiye güvenebilir miyiz?" sorusunu yöneltir. Bu soru, seminere katılan 10. sınıf öğrencisi Zeynep ile arkadaşlarının dikkatini çeker ve seminer sonrasında da aralarında konuşmaya devam ettikleri bir konu olur. Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni Salih Bey, öğrencilerin seminerle ilgili konuşmalarını sınıfta sürdürdüklerini görünce onların dikkatini İsrâ suresinin 36. ayeti ile Mülk suresinin 23. ayetine çeker.

1. Seminerde karşılaştıkları durumun ardından Zeynep ve arkadaşları, Salih öğretmenin dikkat çektiği ayetleri ele alacakları ilk çalışmaya geçerler.

   Kur'an-ı Kerim meallerinden veya güvenilir dijital kaynaklardan İsra suresinin 36. ayeti ile Mülk suresinin 23. ayetinin meallerini bulunuz ve aşağıdaki ilgili alanlara yazınız.

İSRA SURESİ 36. AYET MEALİ

"Hakkında kesin bilgi sahibi olmadığın şeyin peşine düşme. Çünkü kulak, göz ve kalp bunların hepsi ondan sorumludur."

MÜLK SURESİ 23. AYET MEALİ

"De ki: 'Sizi yaratan, size kulaklar, gözler ve kalpler veren O'dur. Ne kadar da az şükrediyorsunuz!"

2. Zeynep ve arkadaşları, buldukları mealleri sınıfta paylaşırken ayetlerde bazı ifadelerin özellikle öne çıktığını görürler. Salih Öğretmen, ayetlerin vermek istediği mesajı anlamada bu ifadelerin önemli olduğunu belirterek öğrencilerin dikkatini bunlara yöneltir.

Aşağıdaki kavramları inceleyiniz. Soruları ayet meallerinden hareketle cevaplayarak uygun kavramın numarasını ilgili alana yazınız.

1.	**İsra suresinin 36. ayetinde bilgi edinme sürecinde kaçınılması gereken durumu ifade eden kavram hangi kutucukta verilmiştir? (3)**
2.	**İki ayette de insanın bilgi edinme ve bu bilgileri değerlendirme organı olarak zikredilen unsurlar hangi kutucuklarda yer almaktadır? (1 ve 5)**
3.	**Mülk suresi 23. ayette Allah'ın bize verdiği nimetlere karşı göstermemiz beklenen temel tutum hangisidir? (4)**
4.	**İsra suresinin 36. ayetinde kulak, göz ve kalbin kullanımına ilişkin yükümlülüğü ifade eden kavram hangi kutucukta verilmiştir? (2)**

3. Salih Öğretmen, öğrencilerin iki ayet üzerinde yaptıkları çalışmayı sürdürerek ayetlerin içeriklerini birlikte değerlendirmelerini ister.

İsra suresinin 36. ayeti ile Mülk suresinin 23. ayetinin meallerini inceleyiniz. Ayetlerde öne çıkan konu ve mesajları, yalnızca ilgili ayete ait olanlar ve her iki ayette ortak olanlar şeklinde uygun alanlara yazınız.

4. Zeynep ve arkadaşları, iki ayette öne çıkan konu ve mesajları belirledikten sonra bunların günlük hayatta ne ifade ettiğini düşünürler. Salih Öğretmen, ulaştıkları sonuçları farklı durumlarla ilişkilendirmelerini ister.

İsra suresinin 36. ayeti ile Mülk suresinin 23. ayetinden hareketle aşağıdaki tabloyu doldurunuz.

	Ayette Öne Çıkan Mesaj	Dijital Ortamda Bu Çıkarıma Uygun Bir Davranış
İsra suresi 36. ayet	Kesin bilgi sahibi olunmayan şeylerin peşinden gidilmemesi ve kulak, göz ve kalbin sorumluluğu	İnternette karşılaşılan her bilgiye doğruluğundan emin olmadan inanmamak ve bu bilgileri paylaşmamak.
Mülk suresi 23. ayet	Kulak, göz ve kalbin Allah tarafından insana verilmesi ve bunlar için şükredilmesi	Dijital içerikleri göz ve kulakla dikkatli biçimde algılamak, kalple değerlendirerek yararlı ve doğru bilgiyi seçmek ve bu nimetleri sorumlu biçimde kullanmak.

5. Etkinliğin sonunda Salih öğretmen Zeynep ve arkadaşlarından, seminerde ele alınan konuya ilişkin okul gazetesi için kısa bir yazı hazırlamalarını ister. Zeynep, çalışmaları boyunca ayetlerden ulaştığı çıkarımları yazısında bir araya getirmeye karar verir.

İsra suresinin 36. ayeti ile Mülk suresinin 23. ayetinden ulaştığınız çıkarımlardan hareketle okul gazetesinde yayımlanmak üzere "Dijital Çağda Bilgi Sorumluluğu" başlıklı kısa bir yazı yazınız. Yazınızda dijital ortamda bilgiyle karşılaşırken nelere dikkat edilmesi gerektiğini kendi cümlelerinizle açıklayınız. (En az 3 cümle yazınız.)

OKUL GAZETESİ

DİJİTAL ÇAĞDA BİLGİ SORUMLULUĞU

Dijital ortamda gördüğümüz veya duyduğumuz her bilgi doğru olmayabilir. İsra suresinin 36. ayeti, kesin bilgi sahibi olmadığımız şeylerin peşinden gitmememiz gerektiğini hatırlatır. Mülk suresinin 23. ayeti ise kulak, göz ve kalbin Allah'ın insana verdiği nimetler olduğunu bildirir. Bu nedenle karşılaştığımız bilgileri bilinçli bir biçimde değerlendirmeli, doğruluğundan emin olmadığımız içerikleri paylaşmamalı ve bize verilen bu imkânları sorumlu bir şekilde kullanmalıyız.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ
10. Sınıf
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

CEVAP ANAHTARI

DKAB.10.2.1. Allah'ın (cc) varlığının delillerini müşahede edebilme

DKAB.10.2.1. Allah'ın (cc) varlığının delillerini müşahede edebilme

a) Allah'ın (cc) varlığının delilleriyle ilgili merak ettiklerini belirler.
b) Allah'ın (cc) varlığının delilleriyle ilgili sorular sorar.
c) Allah'ın (cc) varlığının delillerini inceler.
ç) Allah'ın (cc) varlığının delilleriyle ilgili inceleme sonuçları hakkında çıkarım yapar.

DKAB.10.2.1

10. sınıf öğrencileri, Coğrafya ile Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin ortak faaliyeti kapsamında gökevi bulunan yerel bir rasathaneyi ziyaret ederler. Gökevindeki gösterimde galaksilerin hareketlerini, yıldızların oluşum süreçlerini ve evrendeki düzeni yansıtan görüntüleri incelerler. Rehber astronom şu bilgiyi paylaşır: "Bilim insanları; evrendeki bazı temel fiziksel özelliklerin farklı olması durumunda yıldızların, gezegenlerin ve yaşamın ortaya çıkmasının mümkün olmayabileceğini ifade etmektedir. Bu durum, evrendeki hassas dengeyi gözler önüne sermektedir." Astronom ayrıca bilimsel araştırmaların evrenin bir başlangıcının bulunduğunu ve o günden bu yana belirli yasalar çerçevesinde hareketini sürdürdüğünü de ifade eder. Bu bilgiler öğrencilerin evrenin varlığı ve işleyişi üzerine daha derin düşünmelerini sağlar. Bu sunumun ardından öğrenciler, evrendeki bu büyüleyici nizamın kaynağı üzerine kendi aralarında bir düşünce yolculuğuna çıkarlar.

1. Gökevindeki bu sunumu izleyen bir öğrenci olduğunuzu hayal ediniz. Evrenin düzenli ve uyumlu işleyişi hakkında aklınıza gelen, en çok merak ettiğiniz üç soruyu aşağıdaki kutuya yazınız.

- Evrendeki düzen ve uyum nasıl açıklanabilir?
- Bu düzen ve işleyiş bize evrenin yaratıcısı hakkında ne düşündürmektedir?
- Astronomun evrenin bir başlangıcının bulunduğuna ilişkin açıklamaları size Allah'ın varlığının hangi delilini düşündürmektedir?

2. Rasathane gezisi sonrasında din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmeni, sınıfta gökevindeki gözlemleri desteklemek amacıyla öğrencilere birer ayet kartı dağıtır ve evrendeki nizamı bu ayetler ışığında incelemelerini ister.

"O, yedi göğü tabaka tabaka yaratandır. Rahmân'ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlak (ve düzensizlik) görüyor musun?" (Mülk suresi, 3. ayet)

"Ne Güneş Aya yetişebilir, ne de gece gündüzü geçebilir. Her biri bir yörüngede yüzmektedir." (Yasin suresi, 40. ayet)

"... O, her şeyi yaratmış ve yarattığı o şeyleri bir ölçüye göre takdir etmiştir." (Furkan suresi, 2. ayet)

Yukarıda verilen ayetlerde geçen ifadeleri ile gökevinde gözlemlediğiniz "hassas ayar" **arasında nasıl bir ilişki vardır? Ayetlerdeki kavramlardan hareketle evrendeki düzen hakkındaki düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.**

Ayetlerde geçen kavramlar ile modern astronominin verileri arasında doğrudan ve destekleyici bir ilişki vardır. Astronomun bahsettiği "hassas ayar", Furkan suresi 2. ayetteki "O, her şeye bir ölçü ve düzen vermiştir." ifadesinin evrendeki tam karşılığıdır. Yasin suresi 40. ayetteki "her birinin belli bir yörüngede yüzmesi", teleskoplarla gözlemlediğimiz dev galaksilerin ve gezegenlerin birbirine çarpmadan kozmik boşlukta akıp gitmesini açıklar. Mülk suresi 3. ayetteki "hiçbir uyumsuzluk ve çatlak göremezsin" meydan okuması ise evrenin genişleme hızındaki kusursuz dengeyi ifade eder.

3. Sınıfta yapılan tartışmada bazı öğrenciler evrendeki düzeni tesadüf veya kendiliğinden oluşum ile açıklamaya çalışırken, diğer öğrenciler bu düzenin ilim ve kudret sahibi tek bir yaratıcının varlığını gösterdiğini savunur. Öğretmen, öğrencilerin görüşlerini neden-sonuç ilişkisi içinde değerlendirebilmeleri için tahtaya bir diyagram çizer.

Aşağıdaki diyagramda sonuç olarak "Evrendeki Kusursuz Nizam ve Uyum" **verilmiştir. Evrende gözlemlediğiniz bilimsel bulgular ve ayetlerden ulaştığınız delilleri sebep bölümüne, bu delillerden hareketle ulaştığınız mantıksal çıkarımları ise sonuç bölümüne yazınız.**

4. Gökevi gezisi boyunca ulaştığınız çıkarımları inceleyiniz. Aşağıdaki delillerden hangileri gözlemlerinizle ilişkilendirilebilir? İşaretleyiniz.

- [x] Kozmolojik Delil
- [x] Teleolojik Delil
- [ ] Psikolojik Delil
- [ ] Dinî Tecrübe Delili
- [ ] Sosyolojik Delil

5. Bu aşamada öğretmen, öğrencilerin delilleri neden-sonuç ilişkisi içinde değerlendirme ve bu delillerden çıkarım yapma becerilerini belirlemek amacıyla aşağıdaki tabloyu hazırlar.

Aşağıdaki bilimsel gözlemleri inceleyiniz. Bu gözlemlerin Allah'ın varlığının delilleriyle nasıl ilişkilendirilebileceğini neden-sonuç ilişkisi kurarak açıklayınız.

Evrendeki Müşahede / Önerme	Mantıksal Çıkarımınız (Neden ve Nasıl?)
1. Önerme: Elementlerin atomik yapıları ve kütle çekim yasası, canlı yaşamına izin verecek hassas aralıktadır. **Bu durumdan hangi sonuca ulaşılabilir?**	Bu durum bize evrenin bilinçli bir tasarımla var edildiğini gösterir. Çünkü cansız maddeler ve fizik yasaları kendi kendilerine "canlılığı önceleyen" bilinçli bir hedef koyamazlar.
2. Önerme: Canlıların anatomisi (örneğin gözün yapısı veya arıların petek örme mühendisliği) çevreleriyle tam bir uyum içindedir. **Bu tasarım bize neyi gösterir?**	Bu uyum; gaye ve nizam delilinin açık bir göstergesidir. Arının dış dünyaya ve geometrik formlara tam uyumlu yapısı, kör tesadüflerle açıklanamaz. Parçaların bütünle olan ilişkisini, mikro düzeyden makro düzeye her şeyi tek bir elden var eden yaratıcı kudreti ortaya koyar.

6. Rasathane gezisinde yaptığınız gözlemler ve ayetlerden edindiğiniz çıkarımlardan hareketle, evrendeki düzeni fark etmenin Allah'ın varlığına, çevreye ve kendi sorumluluklarınıza bakışınızı nasıl etkilediğini günlük hayatınızdan örneklerle açıklayınız.

Rasathane gezisinde evrendeki düzeni gözlemlemek, her şeyin bir amaç ve ölçüyle yaratıldığını daha iyi anlamamı sağladı. Bu durum Allah'ın varlığına olan inancımı güçlendirdi. Çevreyi korumanın ve israftan kaçınmanın da bana düşen bir sorumluluk olduğunu fark ettim. Günlük hayatımda suyu ve elektriği gereksiz kullanmamaya, doğaya zarar vermemeye ve yaptığım işlerde daha bilinçli davranmaya özen göstermeye başladım. Bu değişim, hem Allah'a karşı kulluk bilincimi hem de çevreme karşı sorumluluk duygumu artırdı.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ
ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ
10. Sınıf
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

CEVAP ANAHTARI

DKAB.10.2.2. Allah'ı (cc) gereği gibi tanıyabilmek için O'nun isim ve sıfatlarını bağlamına uygun kullanabilme

DKAB.10.2.2. Allah'ı (cc) gereği gibi tanıyabilmek için O'nun isim ve sıfatlarını bağlamına uygun kullanabilme

a) Ayet ve hadislerde yer alan Allah'ın (cc) isim ve sıfatlarını fark eder.
b) Allah'ın (cc) isimleri ve sıfatları arasında ilişki kurar.
c) Allah'ın (cc) isimleri ve sıfatlarının benzerliklerini ve farklılıklarını açıklar.
ç) Allah'ın (cc) isim ve sıfatlarına sözlü ve yazılı iletişimde bağlamına uygun olarak yer verir.

DKAB.10.2.2

ALLAH'I İSİM VE SIFATLARIYLA TANIYORUM

10.sınıf öğrencileri, okulun düzenlediği "Kur'an-ı Kerim'den Hayata Rehberlik" temalı etkinlik kapsamında okul kütüphanesinde hazırlanan bir panoyu incelerler. Panoda, insanların günlük yaşamda karşılaşabilecekleri farklı olaylar karşısındaki duygu ve düşüncelerini yansıtan kısa notlar bulunmaktadır. Her notta kişinin yaşadığı durum karşısındaki arayışı, beklentisi veya düşüncesi dile getirilmektedir. Öğrenciler notları okudukça benzer durumların günlük hayatta farklı biçimlerde karşılarına çıkabileceğini düşünürler. Panoda durumların yanında 1, 2, 3 ve 4 numaralı dört zarf bulunmaktadır. Zarfların ikisinde ayet, diğer ikisinde ise hadis yer almaktadır. Öğrenciler zarfları açarak ayetleri ve hadisleri okurlar.

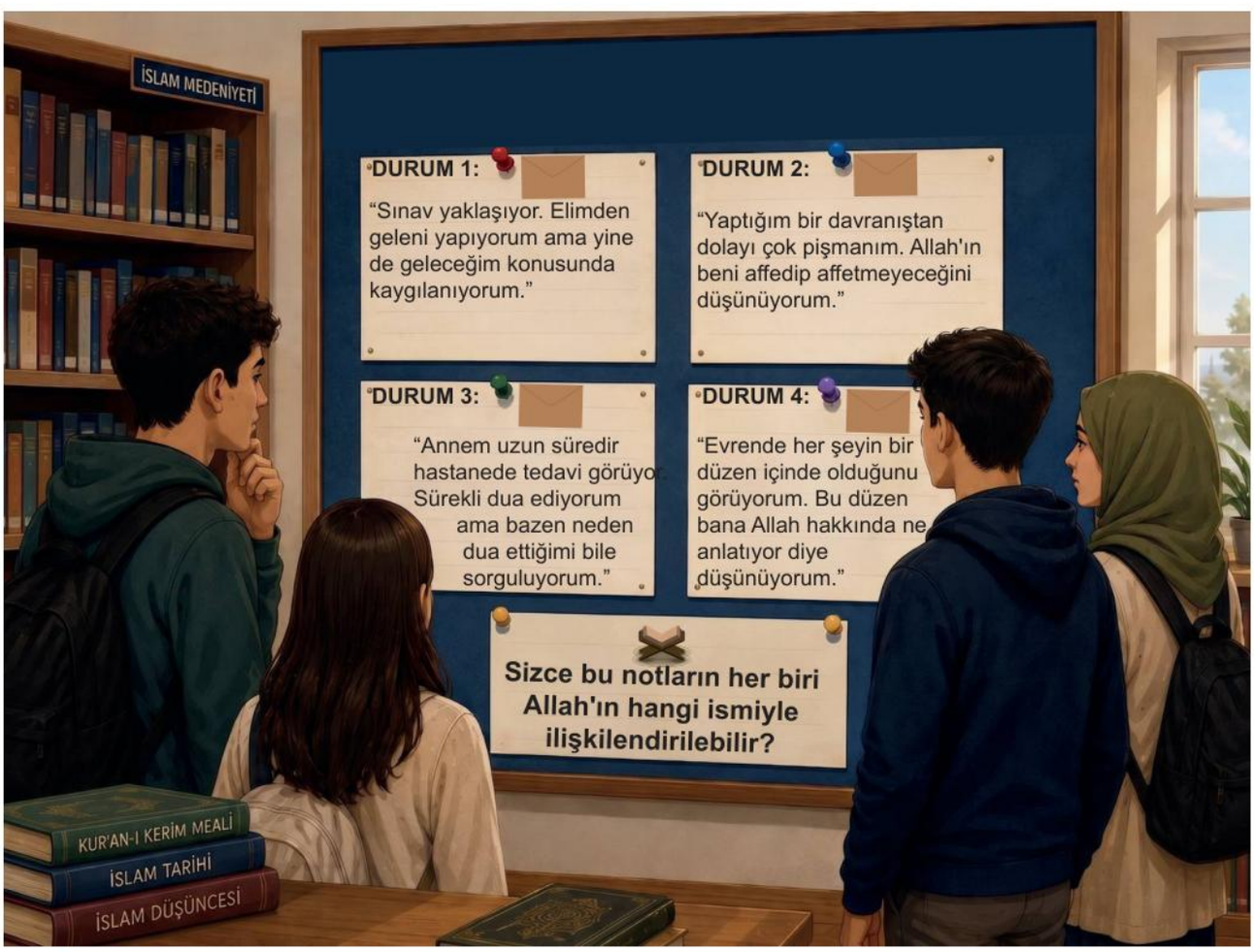

1. Zarf: Hz. Peygamber bir hastayı ziyaret ettiğinde şöyle dua etmiştir: "Ey insanların Rabbi! Sıkıntıyı gider, şifa ver. Şifa veren sensin. Senin vereceğin şifadan başka şifa yoktur. Öyle bir şifa ver ki hiçbir hastalık bırakmasın." (Hadis)

2. Zarf: "Onlar, insanların kendilerine, 'İnsanlar size karşı ordu topladılar, onlardan korkun.' demeleri üzerine bu sözün imanlarını artırdığı ve 'Allah bize yeter. O ne güzel vekildir!' dedikleri kimselerdir." (Al-i İmrân suresi, 173. ayet)

3. Zarf: "O, yaratan, yoktan var eden, şekil veren Allah'tır. Güzel isimler O'nundur. Göklerdeki ve yerdeki her şey O'nu tesbih eder. O, mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir." (Haşr suresi, 24. ayet)

4. Zarf: Hz. Peygamber şöyle buyurmuştur:
"Allah, kulunun tövbe etmesine, sizden birinin çölde kaybettiği devesini bulduğunda duyduğu sevinçten daha çok sevinir." (Hadis)

1. Öğrenciler, panodaki yaşam durumlarını inceledikten sonra karışık biçimde yerleştirilen zarfları açarlar. Zarfların içinden ayet ve hadisler çıkar.

Zarflardan çıkan ayet ve hadisleri okuyunuz. Bunlarda yer alan veya anlamına işaret edilen Allah'ın ismini ya da isimlerini belirleyiniz. Her ayet ve hadisin ilişkili olduğu yaşam durumunu bulup tabloya yazınız. Kurduğunuz ilişkiyi gerekçelendiriniz.

Zarf numarası	Allah'ın ismi veya isimleri	İlgili durum	Eşleştirme gerekçesi
1	Eş-Şâfî	Durum 3	Hadiste şifayı verenin Allah olduğu belirtilmektedir. Bu hadis, annesinin iyileşmesi için Allah'a dua eden kişinin yaşadığı durumla ilişkilidir.
2	El-Vekîl	Durum 1	Ayette Allah'a güvenip dayanılması vurgulanmaktadır. Bu ayet, elinden geleni yaptıktan sonra sonucu Allah'a bırakan öğrencinin yaşadığı durumla ilişkilidir.
3	El-Hâlık ve El-Bârî	Durum 4	Ayette Allah'ın bütün varlıkların yaratıcısı olduğu belirtilmektedir. Bu ayet, evrendeki düzen ve uyum üzerinde düşünen kişinin yaşadığı durumla ilişkilidir.
4	Et-Tevvâb	Durum 2	Hadiste Allah'ın kulunun tövbesinden memnun olduğu belirtilmektedir. Bu hadis, yaptığı davranıştan pişmanlık duyarak Allah'ın bağışlamasını umut eden kişinin yaşadığı durumla ilişkilidir.

2. Öğrenciler, panodaki yaşam durumlarını zarflardan çıkan ayet ve hadislerdeki Allah'ın isimleriyle ilişkilendirdikten sonra öğretmen çalışmayı bir adım daha ileri taşıyarak şu soruyu yöneltir: Bu özel isimler Allah'ın hangi sıfatlarını anlamamıza yardımcı olmaktadır?

Belirlediğiniz Allah'ın isimlerinden hareketle aşağıdaki tabloyu doldurunuz. Her ismin işaret ettiği zatî veya sübûtî sıfatı belirleyiniz. Ardından bu sıfatın insan hayatıyla olan ilişkisini açıklayınız.

Allah'ın İsmi	Allah'ın Sıfatı	Yaşam Durumuyla İlgili Benimsenebilecek Tutum
Eş-Şâfî	İrade ve Kudret	İnsan, hastalık zamanlarında tedavi yollarına başvurur ve şifayı verenin Allah olduğuna inanarak O'na dua eder.
El-Vekîl	İrade ve Kudret	İnsan, üzerine düşen sorumluluğu yerine getirdikten sonra Allah'a güvenir ve sonucu O'na bırakır.
Et-Tevvâb	İrade	İnsan, yaptığı hatadan pişmanlık duyar, tövbe eder ve Allah'ın tövbesini kabul etmesini umut eder.
El-Hâlık ve El-Bârî	Tekvin	İnsan, kendisinin ve evrendeki bütün varlıkların Allah tarafından yaratıldığının bilinciyle hareket eder.

3. Öğrenciler, yaptıkları çalışmaların ardından Allah'ın isim ve sıfatlarını daha yakından incelemeye karar verirler. Öğretmenleri, isim ve sıfatların Allah'ı tanımadaki yerini düşünmelerini ve özellikle Rahmân isminin günlük hayattaki yansımalarını fark etmelerini ister.

a. Aşağıda verilen kelimelerin Allah'ın ismi mi yoksa sıfatı mı olduğunu belirleyerek ilgili alana yazınız. Ardından her bir kelimenin anlamını kendi cümlelerinizle açıklayınız.

	İsim / Sıfat	*Anlamı*
İlim	Sıfat	Allah'ın her şeyi bilmesi
Rahîm	İsim	Çok merhamet eden
Rezzâk	Sıfat	Bütün varlıkların rızkını veren
Tekvin	Sıfat	Allah'ın yaratması ve var etmesi
Rahmân	İsim	Bütün varlıklara merhamet eden
İrade	Sıfat	Allah'ın dilemesi
Kudret	Sıfat	Allah'ın her şeye gücünün yetmesi
Kelâm	İsim	Allah'ın konuşması
Halîm	İsim	Kullarına karşı yumuşak davranan, cezalandırmada acele etmeyen

b. Allah'ın isimleri ile sıfatlarını karşılaştırınız. Aralarında belirlediğiniz bir benzerliği ve bir farklılığı ayrı ayrı yazınız.

Benzerlik	*Farklılık*
Allah'ın isimleri ve sıfatları, O'nu tanımaya ve özelliklerini anlamaya yardımcı olur.	Allah'ın isimleri O'nu tanıtan adlardır, sıfatları ise O'na ait nitelikleri ifade eder.

c. Allah'ın Rahmân isminin günlük hayattaki yansımalarına iki örnek vererek açıklayınız.

1. Yağmurla toprağın canlanması ve bitkilerin yetişmesi Rahmân ismiyle ilişkilendirilebilir. Çünkü bu nimetlerden insanlar ve diğer canlılar yararlanmaktadır.

2. İnsanların ve diğer canlıların yaşamlarını sürdürebilmeleri için su, hava ve besinlerin bulunması Rahmân ismiyle ilişkilendirilebilir. Çünkü Rahmân ismi Allah'ın bütün varlıkları kuşatan merhametini ifade eder.

4. Öğrenciler, Allah'ın isimlerinin anlamları üzerine konuşurken Ayşe, Mehmet ve Zeynep farklı görüşler dile getirirler.

Allah'ın isimleriyle ilgili aşağıdaki görüşleri inceleyerek verilen soruları cevaplayınız.

a. Öğrencilerden hangisinin görüşünün doğru olduğunu düşünüyorsunuz? İşaretleyiniz.

☐ Ayşe ☑ Mehmet ☐ Zeynep

b. Seçiminizin gerekçesini yazınız.

Mehmet'in görüşü doğrudur. El-Hâlık ve El-Bâri isimlerinin her ikisi de yaratmayla ilgilidir ancak aynı anlamı taşımaz. El-Hâlık Allah'ın yaratmasını, El-Bâri ise varlıkları düzenli ve uyumlu biçimde yaratmasını ifade eder.

c. Yanlış olduğunu belirlediğiniz görüşlerdeki hataları düzelterek yeniden yazınız.

Ayşe'nin görüşündeki hata, El-Hâlık ve El-Bâri isimlerinin aynı anlamı taşıdığını düşünmesidir. Bu iki isim yaratmayla ilgili olmakla birlikte anlamları aynı değildir.

Zeynep'in görüşünde ise El-Hâlık ve El-Bâri isimlerinin anlamları birbiriyle karıştırılmıştır. El-Hâlık Allah'ın yaratmasını, El-Bâri ise varlıkların düzenli ve uyumlu biçimde yaratılmasını ifade eder.

d. Allah'ın isimlerinin anlamlarını doğru bilmenin insanın Allah hakkındaki düşüncelerine etkisini açıklayınız.

Allah'ın isimlerinin anlamlarını doğru bilmek, Allah'ın özellikleri hakkında doğru bilgi edinmeye ve O'nu isimlerinde ifade edilen özellikleriyle tanımaya katkı sağlar. İsimlerin anlamlarının yanlış bilinmesi ise Allah hakkında yanlış düşüncelere yol açabilir.

5. Okul yönetimi, hazırlanan panonun diğer öğrenciler için de yol gösterici olmasını ister. Bunun üzerine panoya öğrencilerin hazırlayacağı kısa mesajların da eklenmesine karar verilir.

Panoda yer alan yaşam durumlarından birini seçiniz. Seçtiğiniz duruma uygun olarak Allah'ın isimlerinden en az birini kullanacağınız kısa bir pano mesajı yazınız. Mesajınızın seçtiğiniz yaşam durumuyla anlam bakımından uyumlu olmasına dikkat ediniz.

Seçebileceğiniz Yaşam Durumları		
Durum 1	Sınav kaygısı yaşayan öğrenci	◯
Durum 2	Yaptığı davranıştan dolayı pişman olan öğrenci	◯
Durum 3	Hasta yakını için dua eden öğrenci	◯
Durum 4	Evrendeki düzen üzerine düşünen öğrenci	◯

Pano Mesajım

Durum 1:	Durum 2:	Durum 3:	Durum 4:
Elinden gelen gayreti gösterdikten sonra sonucunu Allah'a bırak. Çünkü El-Vekîl, kendisine güvenen kulları için en hayırlısını takdir edendir.	Hatanın ardından ümitsizliğe kapılma. Pişmanlıkla Allah'a yönel ve tövbe et. Çünkü O, tövbeleri kabul eden Et-Tevvab'dır.	Tedavi yollarına başvur ve ümidini kaybetme. Allah'a dua et. Çünkü şifayı veren Eş-Şâfî'dir.	Evrendeki kusursuz düzen, Allah'ın El-Hâlık ve El-Bâri isimlerinin bir yansımasıdır. O, bütün varlıkları ölçü ve uyum içinde yaratmıştır.

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

10. Sınıf

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ

CEVAP ANAHTARI

DKAB.10.2.3.Haşr suresinin 22-24. ayetlerindeki mesajları anlamak için Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme

DKAB.10.2.3.Haşr suresinin 22-24. ayetlerindeki mesajları anlamak için Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme

a) Ayetlerin mealini bulur.
b) Ayetlerde geçen konu ve kavramları belirler.
c) Ayetleri içeriklerine göre sınıflandırır.
ç) Ayetlerin içerdiği mesajlarla ilgili çıkarım yapar.
d) Ayetlerde verilen mesajlarla ilgili çıkarımlarını kendi cümleleriyle ifade eder.

İLAHİ SANATIN İZİNDE ESMAYIHÜSNÂ

Okulun Kültür ve Sanat Kulübü öğrencisi olan Murat ve arkadaşları, öğretmenleri rehberliğinde "İlahi Sanatın İzinde Esmayıhüsna" adlı hat sergisini ziyaret ederler. Sergide, ayetlerin ve Allah'ın isimlerinin hüsnühat sanatıyla işlendiği çeşitli eserler bulunmaktadır.

Öğrencilerin dikkatini serginin özel bir bölümünde yan yana yer alan üç büyük ahşap levha çeker. Levhalarda Haşr suresinin 22, 23 ve 24. ayetlerinin Arapça metinleri hüsnühat sanatıyla yazılmıştır. Murat ve arkadaşları levhaları dikkatle incelerken müze rehberi, öğrencilere sergi gezisi için hazırlanan etkinlik kitapçıklarını dağıtır. Kitapçıkta, levhalarda yer alan ayetleri incelemelerine yönelik çeşitli görevler bulunmaktadır.

1. **Size sunulan Kur'an-ı Kerim meallerinden veya güvenilir dijital kaynaklardan Haşr suresinin 22, 23 ve 24. ayetlerinin meallerini bulunuz. Bulduğunuz mealleri etkinlik kitapçığındaki ilgili alanlara yazınız.**

LEVHA 1 (Haşr suresi 22. ayet meali)	LEVHA 2 (Haşr suresi 23. ayet meali)	LEVHA 3 (Haşr suresi 24. ayet meali)
هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِۚ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيمُ	هُوَ اللّٰهُ الَّذِي لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَۚ اَلْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُۜ سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ	هُوَ اللّٰهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْاَسْمَاۤءُ الْحُسْنٰىۜ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمٰوَاتِ وَالْاَرْضِۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ
O, kendisinden başka hiçbir ilâh olmayan Allah'tır. Gaybı da, görünen(şehadet) âlemi de bilendir. O; Rahmân'dır, Rahîm'dir.	O, kendisinden başka hiçbir ilâh bulunmayan Allah'tır. O; mülkün gerçek sahibi, kutsal, barış ve esenliğin kaynağı, güvenlik veren, gözetip koruyan, mutlak güç sahibi, düzeltip ıslah eden, dilediğini yaptıran ve büyüklükte eşsiz olan Allah'tır. Allah onların ortak koştuklarından uzaktır.	O; yaratan, yoktan var eden, şekil veren Allah'tır. Güzel isimler O'nundur. Göklerdeki ve yerdeki her şey O'nu tesbih eder. O; mutlak güç sahibidir, hüküm ve hikmet sahibidir.

2. Müze rehberi, öğrencilere ayetlerde geçen Allah'ın isimlerinin farklı anlamlar ifade ettiğini belirtir.

Ayet meallerinden hareketle aşağıda verilen esmayıhüsnaları anlamlarıyla eşleştirerek uygun harfi ilgili alana yazınız.

Esmayıhüsnâ	Anlam
a. Bâri	d İradesini her durumda yürüten, yaratılmışların hâlini iyileştiren
b. Mütekebbir	ç Güven veren, vaadine güvenilen, inananları azabından emin kılan
c. Kuddüs	a Bütün varlıkları bir model olmaksızın yaratan
ç. Mümin	b Azamet ve yüceliğini ortaya çıkaran, gözler önüne seren, büyüklük ancak kendisine yaraşan
d. Cebbar	c Her türlü eksiklikten münezzeh olan
e. Selam	f Kâinatın bütün işlerini gözetip yöneten
f. Müheymin	e Esenlik kaynağı, esenlik veren, selâmete çıkaran

3. Murat, Haşr suresi 22. ayeti incelerken "gaybı da şehadeti de bilen" ifadesinin dikkat çekici olduğunu fark etti. Müze rehberi, bu iki kavramın ayetin mesajını anlamada önemli bir yere sahip olduğunu belirterek öğrencilerden kavramları karşılaştırmalarını istedi.

Aşağıdaki bilgi kartlarını inceleyiniz. Her kartın ait olduğu bölgeyi belirleyerek kart numarasını şemadaki uygun alana yazınız.

Bilgi Kartı 1

İnsanın görerek, işiterek veya dokunarak idrak edebildiği duyusal alandır.

İçinde yaşadığımız, gözlemleyebildiğimiz ve araştırabildiğimiz evreni kapsar.

Bilgi Kartı 2

Allah'ın ilmi her ikisini de kuşatır.

Gizli ya da açık hiçbir şey Allah'a saklı kalmaz, her iki âlem de O'nun bilgisi ve mutlak hâkimiyeti altındadır.

Bilgi Kartı 3

İnsanın duyu organlarıyla algılayamadığı ve hakkında vahiy yoluyla bilgi edinebildiği alandır. Melekler ve ahiret hayatı bu alana örnek verilebilir.

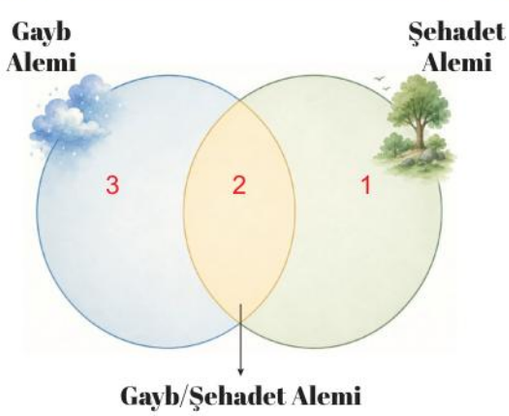

4. Murat, Haşr suresi 24. ayetindeki "Göklerdeki ve yerdeki her şey O'nu tespih eder." ifadesinin ne anlama geldiğini merak etti. Müze rehberi, ayetin mesajını anlamada "tespih" kavramının önemli olduğunu belirterek öğrencilerden bu kavramı analiz etmelerini istedi.

Haşr suresi 24. ayetini ve ders kitabındaki açıklamaları dikkate alarak "tespih" kavramına ait ilgili alanları doldurunuz.

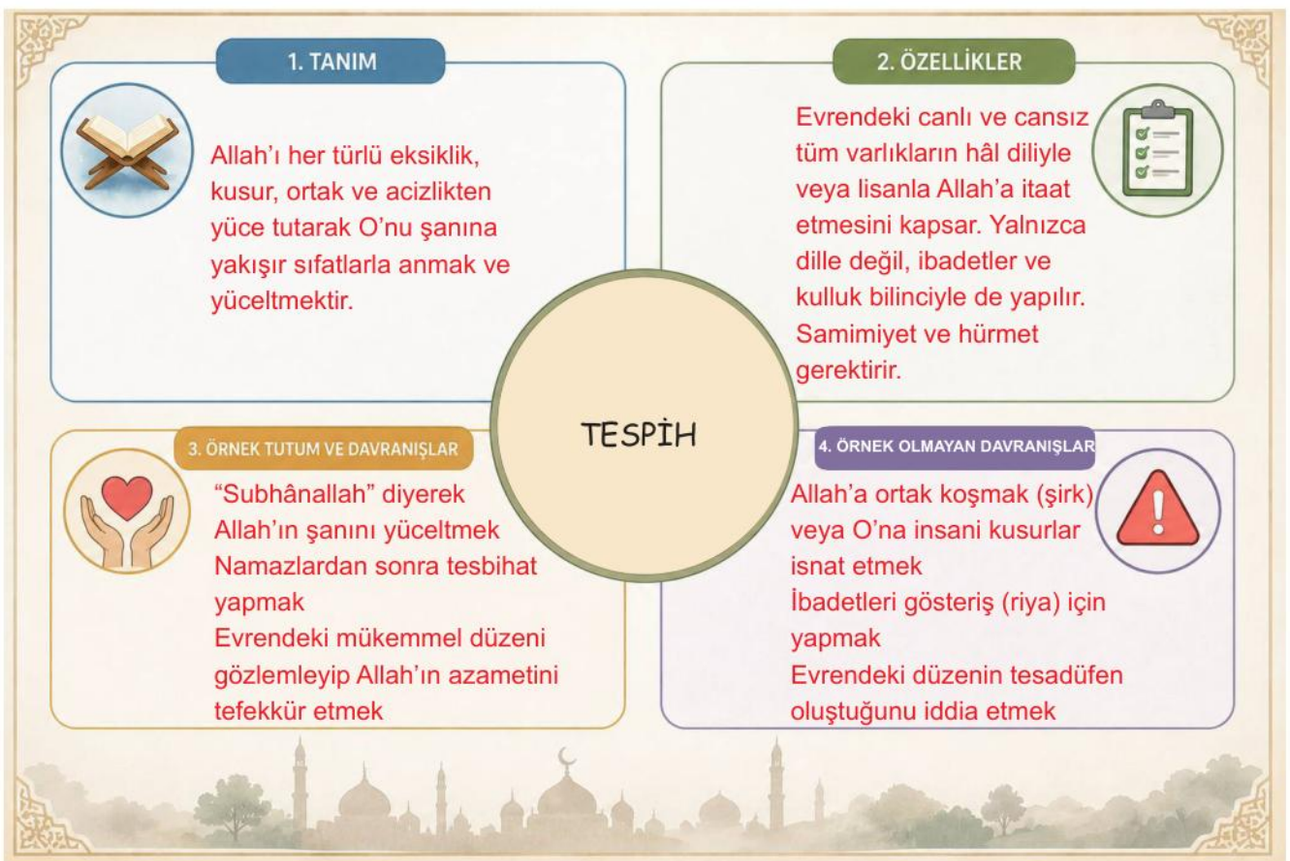

5. Murat, yaptığı incelemeler sonucunda ayetlerde geçen Allah'ın isimlerinin bir anlam bütünlüğü oluşturduğunu fark eder. Rehber öğretmen, bu isimlerin Allah'ın farklı özelliklerini birlikte tanıttığını belirtir.

Aşağıda verilen isimler arasındaki anlam ilişkisini açıklayarak boş alanları kendi cümlelerinizle tamamlayınız.

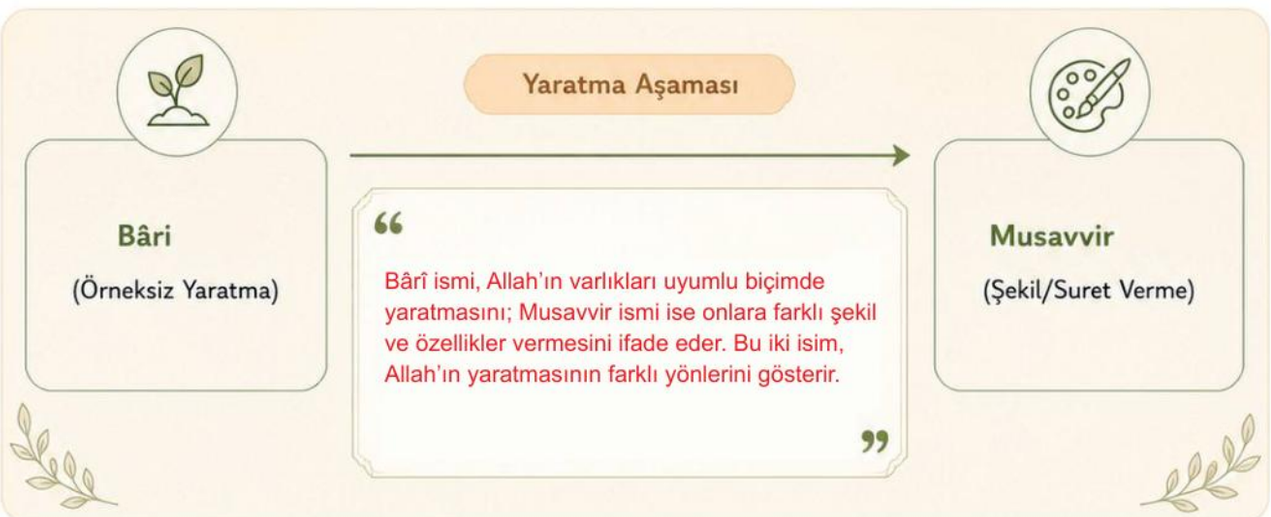

6. Serginin sonunda Murat; üç levhada Allah'ın farklı yönleriyle tanıtıldığını fark eder.

Haşr suresinin 22, 23 ve 24. ayetlerini içeriklerine göre sınıflandırarak tabloyu doldurunuz. Ardından yaptığınız sınıflandırmadan hareketle ayetlerin ortak mesajı hakkında ulaştığınız çıkarımı kendi cümlelerinizle yazınız.

İçerik başlığı	İlgili ayet	Ayette öne çıkan isim ve kavramlar
Allah'ın bilgisi ve merhameti	Haşr suresi 22. ayet	Gayb, şehadet, Rahmân ve Rahîm
Allah'ın egemenliği ve yüceliği	Haşr suresi 23. ayet	Melik, Kuddûs, Selâm, Mü'min, Müheymin, Azîz, Cebbâr ve Mütekebbir
Allah'ın yaratması ve varlıkların O'nu tespih etmesi	Haşr suresi 24. ayet	Hâlık, Bârî, Musavvir, esmâ-i hüsnâ ve tespih

Ayetlerin ortak mesajı hakkında ulaştığım çıkarım:

Haşr suresinin 22-24. ayetleri, Allah'ın her şeyi bilen, merhamet eden, mutlak egemenlik sahibi ve bütün varlıkların yaratıcısı olduğunu bildirmektedir. Ayetler, en güzel isimlerin Allah'a ait olduğunu ve bütün varlıkların O'nu tespih ettiğini vurgulamaktadır.

NOTLAR

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

10. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğrenme Etkinlikleri Seti 2. Bölüm (2026-2027)

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net